

2011. február 16. szerda
Apostolok Cselekedetei 16,35–40

Dr. Lenkeyné Dr. Semsey Klára

^{16,35}Amikor megvirradt, elküldték az előljárók a törvényszolgákat, és azt üzenték: "Bocsásd szabadon azokat az embereket!" ^{16,36}A börtönőr nyomban tudtára adta Pálnak ezt az üzenetet: "Az előljárók ideküldtek, hogy bocsássalak szabadon titeket: most tehát távozzatok, menjetek el békességgel!" ^{16,37}Pál azonban így szólt hozzájuk: "Megverték minket nyilvánosan, ítélet nélkül, és börtönbe vetettek, holott római polgárok vagyunk; most pedig titokban akarnak elküldeni minket? Azt nem, hanem jöjjenek ide, és ők maguk vezessenek ki bennünket!" ^{16,38}A törvényszolgák pedig jelentették ezt a dolgot az előljáróknak. Amikor ezek meghallották, hogy rómaiakról van szó, megijedtek, ^{16,39}elmentek, és bocsánatot kértek tőlük, majd kivezették őket, és kérték, hogy távozzanak a városból. ^{16,40}Amint kijöttek a börtönből, elmentek Lídiához, és látva a testvéreket, bátorították őket, majd eltávoztak.



Amit a textusról tudni kell:

- exegetikai megjegyzések
- teológiai összefüggések feltárása

35. vers

Apoliiszon tousz anthrópousz – „küld el ezeket az embereket”, az előljárók ezzel az üzenettel küldték a börtönőrhöz a törvényszolgákat. A Pálék elbocsátására vonatkozó üzenetet a nyugati szöveg az éjszakai földrengéssel indokolja a szír Harclensis féle fordításának egyik variánsával együtt. Elképzelhető, hogy az éjszakai földrengés nem maradt

hatás nélkül a város előljáróira sem.

36. vers

A felügyelő közli Pállal az előljárók döntését: a szabadon bocsátásukra vonatkozó utasítást.

37. vers

Pál azonban nem fogadja el az előljárók eljárásának ezt a módját. Eszmélte az előljárók törvénytelenégeire. *Deirantesz hémasz démoszja akatakritousz* – „megverték minket nyilvánosan, ítélet hozatala nélkül”: a nyugati szöveg és a szír Harclensis féle fordítása ezt kiegészíti az *anaitiousz* bővítménnyel, vagyis ártatlanul, ok nélkül. Ezen kívül hivatkozik a római polgárjogukra az apostol is. Törvénytelenül jártak el azok, akiknek a törvény megtartása és megtarttatása hivatali kötelességük volt. A törvény őreit minden esetben fokozott mértékben kötelezi a törvényes rend szellemében való intézkedés. A helyzetet még az is súlyosbítja, hogy római polgárok esetében jártak el törvénytelenül. Az előljárók azért választják azt, hogy titokban küldjék el Pálékát, mert maguk is tudják, hogy az eljárásuk törvénytelen volt, és így jobb, ha kerülik a nyilvánosságot. Pál azonban éppen azért nem megy bele abba, hogy titokban küldjék el őket, mert ezzel eszméltetni akarja a törvényes rend szolgálatában lévőket törvénytelen eljárásukra. Világossá teszi előttük, hogy a nyilvánosan elkövetett törvénytelenesség esetében nem az a helyes eljárás, ha úgy tesznek, mintha nem történt volna semmi. A törvényteleniséget szóvá kell tenni, meg kell nevezni, és a sértetteket pedig rehabilitálni kell. Elégtétel jár azoknak, akiket megverték, megaláztak nyilvánosan, és szigorú fogságba vetettek. *A bűn elkövetésére eszméltetni kötelesség. A város előljárónak kötelessége polgárainak védelme a hazug vádaskodókkal szemben.*

38–39. vers

A város előljárói Pál üzenetére megijedtek, különösen azért, mert római polgárokkal szemben követkék el a törvényteleniséget. Így minden további nélkül teljesítették az apostol kérését. Igyekeztek jóvátenni a részükről elkövetett törvénysértést. A nyilvánosan történt törvénytelen eljárást, nyilvános bocsánatkérés követte. Pál apostol igénye azért is volt fontos, hogy ezzel szemléltesse a város polgárai

számára saját maguk felelősségét is azokkal szemben, akik hajlamosak az önkényes, a törvényt sértő eljárás követésére. Fontos azonban abból a szempontból is, hogy a városban megalakult a gyülekezet, és így erősítse őket abban, hogy velük szemben sem lehet törvénytelenül eljárni. Az apostol eszmélte-tett minden állampolgárt arra, hogy a törvénytelenésre hajlamos vezetőikkel szemben állampolgári kötelesség a törvénytelenység elkövetőit számon kérni eljárásukról.

40. vers

Miután megtörtént az apostolok törvényes elbocsátása, a vendéglátójuk, Lídia házához mentek. A nyugati szöveg itt is bővítmenyt közöl. E szerint elbeszélték nekik mindazt, amit értük és velük tett az Úr. Elképzelhető, hogy a gyülekezet megerősítése érdekében Pálék beszámoltak részletesen azokról az eseményekről, amelyeket átéltek. A gyógyítás, a sötétség hatása alól való megszabadítás eseménye, és az ezt követő bántalmazásuk, majd csodálatos szabadulásuk, és a börtönőr háza népének megtérése, valamint a város előljáróinak a bocsánatkérése az apostoloktól, mind olyan esemény, amely megerősítette a Krisztus követőivé lett üzletasszony, és a háza népének a hitét. A filippibeli események hirdetik a szabadító Úr erejét.



Prédikációvázlat

A törvény megtartása kötelesség

A hatósági rendelkezés értelmében Pál apostol és Szilász szabad. A legszigorúbb fogságot a teljes szabadság vált-hatja fel. Este még a legszigorúbb fogságról szól az ítélet, reggel pedig a szabadulást jelenti a híradás anélkül, hogy az ügy tárgyalására sor került volna. A hatóság kénye kedve szerint hozhatja meg a maga döntéseit. Megalázzhat, megverethet embereket, majd megüzeni, hogy elmehetnek, szabadok.

- 1. Baj van a hatóság döntésével.** Mi a baj? A baj az, hogy önkényesen, törvényt mellőzve hoz döntéseket. *A törvény őrei mellőzik a törvényes eljárást.*
- 2. Eszméltetés a törvényes rend megtartására.** Pál apostol kötelességükre emlékezteti a törvényes rend őreit. Az apostol Mesterének példamutató tettét követi. Jézus a pere során, mikor a főpap egyik szolgája arcul ütötte így szól: „Ha rosszat mondtam, bizonyítsd be, hogy rossz volt, ha pedig jót mondtam, miért ütsz engem?” (Jn 18,23). *A kereszt Krisztusa az emberség harcosa.* A törvény képviselőinek kötelessége a törvény érvényesítése. Pál apostol a törvényes hatalom képviselőinek törvénytelen, a jogosságot, igazságot semmibe vevő tetteit szóvá teszi. A titkosítás nem lehet a törvénytelen eljárás, a törvénytelen eljárások sorozatának a palástja. A törvény képviselői nem függetleníthetik magukat döntéseikben a törvénytől. *A törvény megtartása és megtarttatása minden állampolgár kötelessége.* A törvénytelen eljárás elnézése, további önkényeskedésre indíthatja azokat, akik törvénytelenül jártak el. Pál apostol útmutatása példa, mert „vétkesek közt cinkos az, aki néma”. Nagy kísértés a némaság, a hallgatás, az elhallgatása annak, ami pedig törvénytelen. Az eszméltetés, a figyelmeztetés, a helytelen eljárás szóvá tétele további rossz eljárások megakadályozása lehet. Ily módon lehet biztosítása annak, hogy ne ismétlődjék meg a továbbiakban az olyan törvénytelen eljárás, amelyben Pál és munkatársa részesült.
- 3. A törvénytelen eljárás jóvátétele, a rehabilitáció.** A hatóság emberei, az előjárók bocsánatot kérnek azoktól, akikkel szemben törvénytelenül jártak el: Páltól és Szilásztól. Megjédtek, amikor megtudták, hogy római polgárokkal szemben mellőzték a római jog előírását. A bűn jóvátétele a bűnbocsánat. Szükség van az emberséges törvényre, viszont arra ugyanúgy, hogy annak érvényesítése határozza meg az életet. Az élet színterén vannak konfliktusok. Vannak ok nélküli vádaskodók. Vannak az anyagi javakért mindenre képes egyének. Vannak jogos, vagy jogtalan sérelmek. A törvény őrei, és a tisztességes állampolgárok kötelessége az, hogy az élet területén ne az önkényesség, az embertelenség, hanem rendezett viszonyok között éljenek az állam polgárai. Ezért nemcsak azok felelősek, akiknek az a kötelességük, hogy ezt biztosítsák, hanem minden állampolgár. Pál erre mutat példát. A törvényes rendre emlékeztetni mindenkinek kötelessége, mindazokkal szemben, akik azt hamis utakon-módokon igyekeznek kijátszani, és hangulatkeltéssel a maguk malmára hajtani a vizet. Mennyire van benne ez a mi, mai állampolgároknak a tudatunkban? A törvénytelen eljárásoknak gátat szabhat az, ha vannak, akik szóvá teszik azt.
- 4. A gyülekezet tagjainak megerősítése.** Az apostolok mielőtt elhagyták az európai missziói munkájuk első állomását Filippit, meglátogatták Lídia házáat, a Krisztus követőivé lett testvéreket. Fontos Krisztus útjának követéséhez a bátorító szó, mert a hit útján vannak próbák, kísértések, nehézségek, megfélemlítések, ezek között is számíthatnak azonban az Úr erejére, mint ahogyan ezt Pálék tapasztalták. Filippiben, az első európai városban nyilvánvalóvá lett az, hogy az evangélium Isten ereje, amely előtt megnyílik az emberi szív, meghátrál a sötétség ereje, és megmozdul a föld, az Úr követeinek szabadítására. Filippiben megszületettek azok, akik nemcsak római állampolgárok, hanem mennyei állampolgárok is. A gyülekezet tagjai a mennyei dicsőséges Úr védelme alatt élnek minden körülmény között.